

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia   **Valitus**

Päätös, johon haetaan muutosta

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 16.11.2020 antama päätös koskien maa-aineslupaa ja ympäristölupaa kalliokiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle Nurmijärven kunnan Palojoen kylässä kiinteistöllä Mäntymäki I 534-410-2-94 (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 10.11.2020 § 124), liite 1

Muutoksenhakija (luvanhakija)

Rudus Oy
osakeyhtiö, Helsinki

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Tom Sumelius
Asianajotoimisto Tom Sumelius
Katajanokankatu 3 E 24, 00160 Helsinki
puh. 050 584 1509
tom.sumelius@kolumbus.fi

Vaatimukset

Rudus Oy vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus muuttaa edellä mainitussa luvassa olevan lupamääräyksen 16 kuulumaan seuraavasti (poisto ~~yliviivattu~~, lisäys **lihavoitu**):

”Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pinta- ja pohjaveden pilaantumista. ~~Louhinta-alueelle ei saa johtaa pintavesiä alueen ulkopuolelta. Tämä koskee myös viereiseltä kierrätystoimintojen alueelta tulevia hulevesiä. Pinta- ja valumavesien johtaminen sekä käsittely tulee järjestää viereisen alueen kierrätystoiminnoille 14.5.2020 myönnetyssä ympäristöluvan muutosluvassa (Nro 186/2020, Dnro ESAVI/39416/2019) mainitun päivitetyn pintavesien hallintasuunnitelman (29.10.2019) mukaisella tavalla.~~ Louhinta-alueen hulevedet on johdettava alueelta pois hallitusti, eivätkä ne saa lammikoitua alueelle. Laskeutusaltaan tulee olla kooltaan riittävä. Altaan on oltava kokonaisuudessaan valmis, kun siirrytään vaiheen 2 alueelle. Altaasta tulee esittää uudet laskelmat muuttuneiden olosuhteiden osalta valvontaviranomaiselle viimeistään 28.2.2021 mennessä.”

Perusteet

1. Taustaa

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös koskee maa-aineslupaa ja ympäristölupaa kalliokiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle Rudus Oy:n kiinteistöllä Mäntymäki I 534-410-2-94 sijaitsevalla lupahakemusalueella (jäljempänä ”*louhinta-alue*”).

Samalla kiinteistöllä, louhinta-alueen pohjois- ja luoteispuolella sijaitsee Rudus Oy:n ylijäämälouheen vastaanoton ja murskauksen, puhtaiden ylijäämämaiden kierrätyksen ja loppusijoituksen sekä kierrätysbetonin ja -tiilien vastaanoton, välivarastoinnin ja murskauksen alue (jäljempänä ”*kierrätystoimintojen alue*”).

Louhinta-alue ja kierrätystoimintojen alue menevät osittain päällekkäin ja muodostavat yhdessä Rudus Oy:n Mäntymäen tuotantoalueen.

Tämä valitus kohdistuu louhinta-alueen pinta- ja valumavesien johtamista sekä käsittelyä koskevaan lupamääräykseen 16 sisällytettyyn kieltoon johtaa kierrätystoimintojen alueelta tulevia hulevesiä louhinta-alueelle. Rudus Oy pitää tätä kieltoa

lainvastaisena, koska se estää Mäntymäen tuotantoalueen pintavesien hallinnan parhaiden ympäristökäytäntöjen sekä alueelle hyväksytyyn päivitetyn pintavesien hallintasuunnitelman mukaisella tavalla.

2. Ympäristövaikutuksiin liittyvät näkökohdat

Ympäristönsuojelulain lupajärjestelmän tarkoituksena on estää toiminnasta ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset, jotta toiminta täyttäisi lainsäädännön vaatimukset ja luvan myöntämisedellytykset. Ympäristönsuojelulain 52 § 1 momentin säännöksen mukaan pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavien määräysten tulee olla *tarpeellisia*.

Maa-aineslain 11 §:n säännöksestä käy vastaavalla tavalla ilmi, että aineiden ottamista koskevan lupaan liitettävien lupamääräysten tulee olla hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi *tarpeellisia*.

Rudus Oy katsoo, ettei valituksenalaisen lupamääräykseen 16 sisältyvä kielto johtaa kierrätysalueelta tulevia hulevesiä louhinta-alueelle ole ympäristönsuojelulain 52 § 1 momentin säännöksen edellyttämällä tavalla tarpeellinen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi taikka maa-aineslain 11 §:n säännöksen edellyttämällä tavalla tarpeellinen hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.

Mäntymäen tuotantoalueelle on laadittu pintavesien hallintasuunnitelma vuonna 2005. Suunnitelmaa päivitettiin ensimmäisen kerran 31.7.2014 päivätyllä suunnitelmalla johon liitettiin myös kierrätystoimintojen alue. Päivitetty suunnitelma piti tässä vaiheessa sisällään mm. sen, että kaikki kierrätystoimintojen alueen pintavedet (pl. kasteluun käytettävä vesi) johdetaan louhinta-alueen selkeytsaltaaseen.

Edellä mainittu päivitetty suunnitelma sisältyi ylijäämälouheen vastaanotolle ja murskaukselle, puhtaiden ylijäämämaiden kierrätykselle ja loppusijoitukselle sekä kierrätysbetonin ja -tiilien vastaanotolle, välivarastoinnille ja murskaukselle 28.9.2016 myönnettyyn ympäristölupaan (Nro 241/2016/1, Dnro ESAVI/47/04.08/2013, liite 2 sekä Vaasan hallinto-oikeuden päätös nro 18/0420/1, Dnro 01469/16/5109).

Pintavesien hallintasuunnitelmaa päivitettiin uudelleen 29.10.2019 päivätyllä suunnitelmalla, joka käsittää sekä kierrätystoimintojen

että louhinta-alueen hulevesienkäsittelyn ja johtamisen. Uusi suunnitelma rakentuu mm. seuraavista lähtökohdista:

- Toimintaa muutetaan siten, että kierrätystoimintojen alueen pintavedet kerätään ja käsitellään osavaluma-alueittain ennen alueen ulkopuolelle johtamista.
- Louhinta-alueelle johdettavaa pintavesimäärää vähennetään huomattavasti aiempaan verrattuna. Ainoastaan kierrätystoimintojen alueen lounaisosan hulevedet johdetaan selkeytysaltaan ja suotopadon läpi louhinta-alueen selkeytysaltaaseen ja sieltä edelleen Kurtojaan ja Vantaanjokeen.
- Rakenteet on suunniteltu niin, että huleveden kiintoainespitoisuudet ja pH laskevat merkittävästi huleveden kulkiessa rakennettujen ja oikein mitoitettujen selkeytysaltaiden ja louhepatjan kautta louhinta-alueen selkeytysaltaaseen.
- Kierrätystoimintojen alueen pintavesien selkeytys ennen louhinta-alueelle sekä vastaanottavaan vesistöön johtamista vähentää vesistöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia merkittävästi.
- Alueella syntyvien hulevesien pH:ta tarkkaillaan näytteenotolla ja aktiiviseen pH-säätöön varaudutaan.

Rudus Oy haki tämän jälkeen muutosta kierrätystoiminnoille 28.9.2016 myönnettyyn ympäristölupaan pyytäen lupaa toimia 29.10.2019 päivätyn suunnitelman mukaisesti sekä esittäen muutoksia eräisiin pintavesien keräämistä, käsittelyä, johtamista ja tarkkailua koskeviin lupamääräyksiin. Ympäristöluvan muutoslupa myönnettiin 14.5.2020 (Nro 186/2020, Dnro ESAVI/39416/2019) ja se on lainvoimainen. liite 3.

Kokoavasti tältä osin voidaan todeta, että 29.10.2019 päivätyn suunnitelman mukaisella pintavesien johtamisella ja käsittelyllä pystytään saavuttamaan hyvä ympäristönsuojelun taso sekä ehkäisemään tehokkaasti pilaantumista ja haittoja. Etelä-Suomen aluehallintoviraston 14.5.2020 myöntämän muutosluvan käsittelyn yhteydessä on selvitetty, että pintavesien määrä ja haitallisuus eivät muutoksen myötä lisäänty ja ettei muutoksella ole vaikutusta toiminnasta aiheutuviin päästöihin tai toiminnan ympäristövaikutuksiin. Muutosluvan perusteluissa todetusti vesien

selkeyttäminen yhteensä kuudessa altaassa vähentää alueelta Vantaanjokeen päätyvää kiintoaineskuormitusta.

Näin ollen ei voi olla mitään ympäristöllistä perustetta kieltää kierrätystoimintojen alueelta tulevien hulevesien johtamista louhinta-alueelle, mikäli pintavesien johtaminen sekä käsittely järjestetään 29.10.2019 päivätyn pintavesien hallintasuunnitelman mukaisella tavalla.

Kielto on päinvastoin Mäntymäen tuotantoalueen ympäristövaikutusten kannalta haitallinen, koska se käytännössä tarkoittaa kierrätysalueen kaikkien hulevesien johtamista sellaisiin kohteisiin (Viitastenoja, Nimetön uoma), jotka ovat Kurtojaan verrattuna ympäristöllisesti jossain määrin herkempiä.

Valituksenalaista lupamääräystä 16 koskevissa perusteluissaan lupaviranomainen toteaa, että tässä luvassa ei anneta lupaa johtaa tiilien ja betonin kierrätysalueelta tulevia hulevesiä louhokseen, koska emäksisten vesien vaikutuksia pohja- ja pintavesiin tai riskiä pohjaveden ja pintavesien sekoittumiselle ei ole arvioitu riittävästi hakemuksessa.

Rudus Oy:n käsityksen mukaan mainittuja seikkoja on kuitenkin arvioitu hakemuksessa asianmukaisesti. Hakemuksessa on esitetty alueen pinta- ja pohjavesiolosuhteet sekä niihin liittyvät seurantatiedot ja selvitykset. Lisäksi hakemuksessa on kuvattu 29.10.2019 päivätyn pintavesien hallintasuunnitelman mukaiset toimet sekä niiden vaikutus pintavesien laadulliseen hallintaan alueella. Lupahakemuksessa esitettyjä arvioita voidaan pitää hakemuksen mukaisen luvan myöntämisedellytysten kannalta vähintäänkin riittävinä.

Edelleen huomautetaan, että jos lupaviranomainen katsoo tarvitsevänsä lisäselvitystä, on sen myös pyydettävä sitä. Lupahakemusta ei voida ennen tätä hylätä miltään osin sillä perusteella, että asiaa ei ole riittävästi selvitetty. Tällainen menettely on ympäristönsuojelulain 40 §:n säännöksen sekä hallintolain säännösten vastainen ja loukkaa luvanhakijan oikeusturvaa. Jos emäksisten vesien vaikutuksia pohja- ja pintavesiin tai riskiä pohjaveden ja pintavesien sekoittumisesta ei tosiasiallisesti arvioitu riittävästi hakemuksessa – mitä näkemystä Rudus Oy siis pitää sinänsä perusteettomana - olisi asia palautettava tältä osin lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ja tarpeellisen selvityksen hankkimiseksi.

3. Kohtuuttomuus

Ympäristönsuojelulain 52 § 3 momentin säännöksestä ilmenee, että lupamääräysten antaminen on kokonaisharkintaa, jossa on otettava ympäristönsuojelullisten näkökohtien lisäksi huomioon myös mm. *tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitetut toimet*. Kyseinen säännös ilmentää ympäristöluvan lupamääräykseen liittyvää kohtuullisuuden vaatimusta.

Vastaavanlainen lupamääräykseen liittyvä kohtuullisuuden vaatimus sisältyy myös maa-aineslain 11 §:n säännökseen.

Rudus Oy katsoo, että louhinta-alueelle myönnetyn ympäristöluvan lupamääräys 16 on valituksenalaisessa muodossaan paitsi ympäristönäkökohtien kannalta tarpeeton myös asiaa kokonaisuutena arvioiden kohtuuton.

Rudus Oy on teettänyt useita luontoselvityksiä sekä hulevesisuunnitteluun liittyviä selvityksiä ja arviointeja asianmukaisen pintavesien hallintasuunnitelman laatimiseksi Mäntymäen tuotantoalueelle. Viranomaislupia haettaessa Rudus Oy on panostanut hyviin lupaprosesseihin ja käynyt niihin liittyen viranomaisneuvotteluja, joiden perusteella yhtiöllä on ollut aihetta olettaa, että 29.10.2019 päivätty pintavesien hallintasuunnitelma huomioidaan myös nyt käsiteltävänä olevan louhinta-alueen uuden luvan määräyksissä. Edelleen voidaan todeta, ettei Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta sen enempää kuin mikään muukaan taho ole valittanut kierrätystoimintojen ympäristölupaansa 14.5.2020 myönnetystä muutosluvasta ja että alueelle on muutosluvan tultua lainvoimaiseksi rakennettu 29.10.2019 päivätyn suunnitelman mukainen hulevesijärjestelmä.

On kohtuutonta, jos edellä mainitut panostukset osoittautuvat valituksenalaiseen lupamääräykseen 16 sisällytetystä tarpeettomasta kiellosta johtuen hyödyttömiksi. Samoin on kohtuutonta, jos Rudus Oy:n toiminta Mäntymäen tuotantoalueella estyy tai vaikeutuu siitä johtuen, ettei alueelle hyväksyttyä hulevesijärjestelmää voida käyttää suunnitellulla tavalla. Edelleen on kohtuutonta, jos Rudus Oy joutuu tekemään korvaavia investointeja sellaisiin ratkaisuihin, jotka eivät todennäköisesti olisi ympäristön kannalta yhtä suotuisia kuin 29.10.2019 päivätyn suunnitelman mukainen hulevesijärjestelmä.

Edellä todetun perusteella on selvää, että kiello johtaa kierrätystoimintojen alueen hulevesiä louhinta-alueelle on myös ympäristönsuojelulain 52 § 3 momentin säännöksen vastainen.

4. Prosessuaaliset näkökohdat

Edellä esitettyjen aineellisoikeudellisten näkökohtien lisäksi Rudus Oy vetoaa siihen, että valituksenalaista lupamääräystä annettaessa on sivuutettu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 14.5.2020 antaman muutoslupapäätöksen *oikeusvoimavaikutus* nyt käsiteltävänä olevaan asiaan.

Rudus Oy katsoo, että 29.10.2019 päivätty pintavesien hallintasuunnitelma olisi tullut panna nyt muutoksenhaun kohteena olevan ympäristölupamääräyksen pohjaksi myös 14.5.2020 päivätyn lainvoimaisen muutoslupapäätöksen oikeusvoimavaikutuksesta johtuen.

Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Valituksenalainen lupapäätös 16 on päinvastoin sisällöllisesti ristiriidassa 14.5.2020 päivätyn muutosluvan kanssa siltä osin kuin kyseinen määräys kieltää hulevesien johtamisen louhosalueelle kierrätystoimintojen alueelta.

Valituksenalainen lupamääräys vaarantaa siten Rudus Oy:lle 14.5.2020 myönnetyllä lainvoimaisella muutosluvalla perustetun oikeudellisen aseman ja tähän liittyvät oikeutetut odotukset.

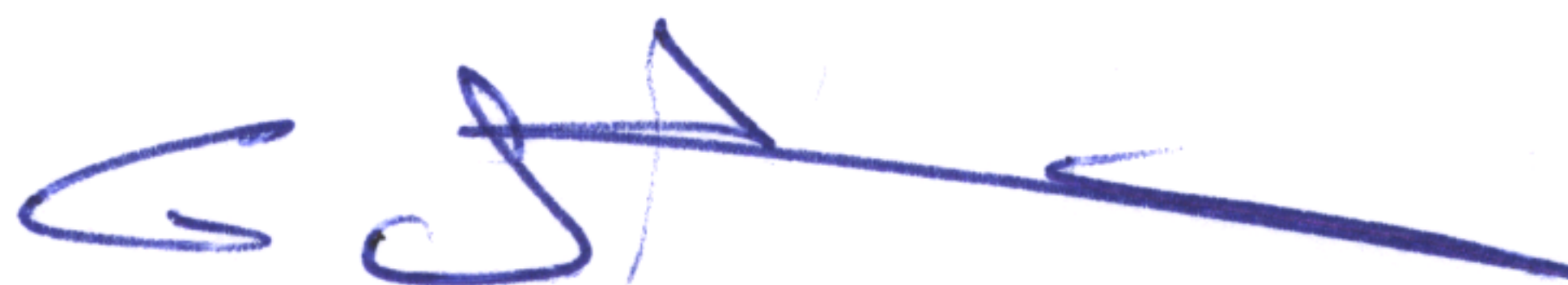
Lisäksi on selvää, että 14.5.2020 päivätyn lainvoimaisen muutosluvan kanssa ristiriidassa oleva valituksenalainen lupamääräys 16 on nykymuodossaan omiaan aiheuttamaan hallinnollista epäselvyyttä Rudus Oy:n Mäntymäen tuotantoalueen viranomaislupiin liittyen.

Myös nämä prosessuaaliset näkökohdat puhuvat sen puolesta, että valituksenalaista lupamääräystä 16 tulee muuttaa edellä vaaditulla tavalla.

Helsingissä, 11.12.2020

Rudus Oy

Laati:

Tom Sumelius
asianajaja, Helsinki

Liite 1: Muutoksenhaun kohteena oleva päätös
valitusosoituksineen

Liite 2: Ympäristölupapäätös 28.9.2016

Liite 3: Ympäristöluvan muutospäätös 14.5.2020